

MESTNA OBČINA
KRANJ

SPOROČILO ZA JAVNOST

Očistimo Kranj invazivk – prijavite se na akcijo in druženje s toplo malico

Kranj, junij 2022 – V soboto, 18. junija 2022, bo med 9. in 12. uro na več lokacijah po Mestni občini Kranj delamo na akciji *Očistimo Kranj invazivk*. K sodelovanju vabita Mestna občina Kranj in kranjska enota Zavoda RS za varstvo narave. Prostovoljci, udeleženci akcije, organizatorji upajo tudi na družine, so po zaključku dela od 11.00 naprej vabljeni na toplo malico, pijačo in druženje v Struževu, na Domačijo Pr'Matjaž. Kupone prejmejo na lokaciji čiščenja. Z glasbeno kuliso bo poskrbljeno za veselo vzdušje, za otroke tudi napihljiv grad in poslikava obrazov. [Čim prej se prijavite na spletni strani MOK.](#)

»Z akcijo želimo pomagati naravnemu okolju, k ohranjanju avtohtonih rastlinskih vrst. Pri tem potrebujemo vašo pomoč, saj bomo samo s skupnim delom učinkoviti. Z invazivkami bi se bilo treba konkretnije ukvarjati že v preteklosti, tako pa se potreba po njihovem odstranjevanju v zdajšnjem času kaže predvsem zato, ker so te tujerodne rastline že močno razširjene in se bolj izrazito vidi njihov negativni vpliv,« vabi župan **Matjaž Rakovec** k sodelovanju vse, ki jim je mar za ohranitev ravnovesja v okolju.

Zavedati se moramo, da je odstranjevanje ITV dolgotrajen proces, ki zahteva večletno delo, vztrajnost in natančnost. Le tako lahko vrsto na posamezni lokaciji tudi trajno odstranimo in damo novo priložnost domorodnim vrstam, da ponovno zasedejo svoje mesto v naravi.

Izbira lokacije čiščenja

Odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlin bo potekalo na enajstih lokacijah (označeno na zemljevidu):

- **Bobovek – Milka:** na makadamskemu parkirišču pred Bobovškimi jezerci
- **Kranjsko polje:** pred Gimnazijo Franceta Prešerna
- **Rupa – travnik:** na parkirišču pred mostom, ki prečka Rupovščico; neposredna bližina sotočja Rupovščice in Kokre
- **Rupa – AC:** enako kot Rupa – travnik
- **Kokra – Kosorep:** enako kot Rupa – travnik
- **Kokra – Rupovščica:** enako kot Rupa – travnik
- **Struževu:** pri ograjenem košarkarskem igrišču, na makadamskem parkirišču
- **Čirško polje:** na parkirišču pred vhodom v Planet Tuš
- **Most Huje:** pri Hujanskem mostu
- **Kanjon Kokre:** pri Hujanskem mostu
- **Stražiški ribniki:** na »parkirišču« pri glavni poti do ribnika, ob ribniku

Na mikro zemljevidu vsake lokacije je označeno zbirno mesto in območje čiščenja. Vsi, ki se bodo odločili za udeležbo na akciji, naj na [spletni strani Mestne občine Kranj](#) označijo lokacijo čiščenja

Več informacij

Kabinet župana

Oddelek za komuniciranje in protokol

Slovenski trg 1, 4000 Kranj, T: 04 2373 116

E: pr@kranj.si S: www.kranj.si FB: @MOKranj

in število prostovoljcev. [Čim prej](#). Na posamezni lokaciji bodo prostovoljce pričakali koordinatorji, ki bodo pri odstranjevanju tujerodnih invazivnih rastlin usmerjali in pomagali z razlago. Ob zaključku dela bo zagotovljena malica, za otroke pa tudi druženje ob glasbi.

Kaj potrebujete

Udeleženci delovne akcije naj poskrbijo za primerno opremo – dolgi rokavi, dolge hlače in primerna obutev. Na posameznih lokacijah se invazivke nahajajo med koprivami in/ali robidami, zato se je smotrno primerno zaščititi. Organizatorji akcije predlagajo tudi uporabo rokavic (lahko so običajne vrtno rokavice), pozivajo pa, naj prostovoljci s seboj prinesejo motiko (če je le možnost), s katero si bodo lahko pomagali pri izkopavanju podzemnih delov posameznih vrst.

Kako bo delo potekalo

Odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst vključuje izkopavanje rastlin skupaj s podzemnimi deli. Pomembno je, da odstranimo čim več korenine, saj tako preprečimo ponovno rast iz podzemnih delov prihodnjo sezono. To velja za trajnice.

Enoletnice pa odstranjujemo lahko tudi s košnjo, vendar jih bodo tokrat pulili (lotili se bodo žlezave nedotike in drobnocvetne nedotike kot edini enoletnici v tej akciji). Obe vrsti imata plitek koreninski sistem in sta za odstranjevanje relativno nezahtevni, primerni tudi za otroke. V osnovi velja pravilo, da se tako trajnice kot enoletnice odstranjuje (puli/izkoplje ali kosi) pred cvetenjem. Necvetoče nadzemne dele trajnic in enoletnic lahko kompostiramo na domačem vrtu. Pri trajnicah moramo paziti, da podzemne dele odložimo med zeleni odrez.

Invazivne tujerodne vrste, ki niso problematične glede na ponovno ukoreninjenje (npr. necvetoče enoletnice – žlezava nedotika, tudi nekatere necvetoče trajnice – npr. kanadska/orjaška zlata rozga, topinambur) bodo udeleženci akcije zlagali na kupe in jih pustili na lokaciji odstranjevanja v naravni razkroj.

Vrste, ki so problematične, bodisi zaradi že razvitih cvetov (npr. enoletna suholetnica), bodisi zaradi sposobnosti ukoreninjenja iz poležanih vej (npr. sivi dren, rdečeščetinava robida, peterolistna vinika), pa bodo zbirali na posebnih kupih, ki jih bodo odpeljali na primerno prevzemno mesto.

Kaj moramo vedeti o invazivnih tujih vrstah

Invazivne tuje vrste (ITV) rastlin pogosto tvorijo goste sestoje, ki negativno vplivajo na biotsko raznovrstnost, saj izpodrivajo domorodne vrste, povzročajo gospodarsko škodo in lahko tudi negativno vplivajo na človeško zdravje. Ko se ITV v naravi ustalijo, se začne spontano širiti, pri čemer ima vsaka vrsta svojo strategijo.

Pogosto pri tem poleg naravnih dejavnikov (veter, voda, prostoživeče živali ipd.) pomagamo tudi ljudje in domače živali. Z odstranjevanjem ITV preprečimo ali omejimo njihovo širjenje ter s tem zmanjšamo negativne vplive.

Drži pa, da imajo nekatere tudi zdravilne učinkovine.

Kanadska in orjaška zlata rozga sta, tako kot naša domorodna navadna zlata rozga, učinkoviti pri zdravljenju boleznih sečil, saj povečujeta izločanje urina, delujeta protivnetno in pomirjata krče; izvlečki delujejo tudi protimikrobno in zavirajo rast sečnih kamnov ter pospešujeta izločanje ledvičnih kamnov in peska. Izkazali sta se tudi pri zdravljenju razdražljivega mehurja, saj izboljšujeta znake, kot so boleče in pekoče uriniranje, pogosto uriniranje in nenadno tiščanje

Več informacij

Kabinet župana

Oddelek za komuniciranje in protokol

Slovenski trg 1, 4000 Kranj, T: 04 2373 116

E: pr@kranj.si S: www.kranj.si FB: @MOKranj

na vodo. Vsi ti učinki so tudi klinično dokazani. Uporabljata se predvsem kot čaj, najdemo ju pa tudi v drugih farmacevtskih oblikah (tablete, ekstrakti, tinkture ...).

Japonski dresnik je pogosto uporabljen v tradicionalni kitajski medicini. Učinkovina resveratrol, ki jo vsebuje predvsem korenika dresnika, je zelo močan antioksidant, zato naj bi zaviral staranje, zmanjševal tveganje za srčno-žilne bolezni, krepil imunski sistem ter preprečeval rakava obolenja in nastanek diabetesa. Klinično je dokazana učinkovitost zdravljenja rakavih tumorjev pri miših, saj so se ti po uporabi resveratrola zmanjšali. Deloval naj bi tudi protibakterijsko in protiglivično, pomagal pri hujšanju, podaljševal življenje. Mlade poganjke lahko uporabljamo v kuhinjski.

Ne glede na vse dobre lastnosti nekaterih invazivk pa sajenje na vrtu stroka odsvetuje, saj bodo tam ostale za vedno. V naravi so na našem območju že dovolj in preveč prisotne.

Uredili: Mendi Kokot

Jana Zupančič Grašič

Strokovna podpora Zavoda RS za varstvo narave, OE Kranj:

Andrej Štemberger Zupan, prof. biol., inž. nar.

Sonja Rozman, univ. dipl. biol.

Več informacij

Kabinet župana

Oddelek za komuniciranje in protokol

Slovenski trg 1, 4000 Kranj, T: 04 2373 116

E: pr@kranj.si S: www.kranj.si FB: @MOKranj